

Фикҳ дарслари (156-Дарс) Авратга оид масалалар

19:23 / 14.10.2021 3422

Эркак кишининг аврати киндиги остидан то икки тиззасининг остигачадир.

Бу ҳукмнинг далили қуйидагилар:

هَلْ لِي لِحْيَةٍ لِّلْأُنثَىٰ لَوْ سَرَّ لَهَا: لَأَقْبُوِيَا بِي بَأْتِي دَحْنُ مِّنْ يُّنْطَقِرَادِلَا يَوْرَ
نَمَّ رُسُلَا نَمَّ لَفَسْنَا أَمَّوْ، رُوْعَلْ لَانَمْنِي تَبْ كُرْلَا قَوْفَ أَمَّ: «مَلَسُو هِي لَع
رُوْعَلْ».

Имом Дора Қутний Абу Айюб розияллоҳу анҳудан қилган ривоятда Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Икки тиззадан юқори нарса авратдандир. Киндикдан пастдаги нарса авратдандир», деганлар.

لَوْ سَرَّ لَهَا: لَأَقْبُوِيَا بِي بَأْتِي دَحْنُ مِّنْ يُّنْطَقِرَادِلَا يَوْرَ
عَبَسَ فِيهِ الصَّلَابُ مُمْكِنًا يَبِيصُ أَوْ رُمَّ: «مَلَسُو هِي لَعَلْ لِي لِحْيَةٍ لِّلْأُنثَىٰ
يَعْرِضُ مَلَا يَفْمُهُ نَبِي أَوْ قَرَفَ وَنِي نَسْرُشَع يَفَاهِي لَعْلُ مُمْهُ بَرُضَاوَانِي نَس
رَبْ كُرْلَا قَوْفَ رُسُلَا نُوْدَام رُطْنِي الْفَهْرِي حَا وَأَهْذَبْ غَهْتَمَّ أَمْ كُدَحَا جَّوْرَاذِوْ
رُوْعَلْ لَانَمْنِي تَبْ كُرْلَا يَلْ إِيْرُسُلَا تَحْتِ أَمَّنْ إِفْ».

Имом Дора Қутний Амр ибн Шуъайбдан, у киши отасидан, у киши бобосидан қилган ривоятда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Ёш болаларингизни етти ёшлиқларида намоз ўқишга амр қилинглар. Ўн ёшга етганларида унинг учун уринглар ва ётар жойларини алоҳида қилинглар. Қачон бирингиз ўз чўрисини қулига ёки мардикорига никоҳлаб берса, унинг киндигидан пастига ва тиззасидан юқорисига назар солмасин. Чунки киндикдан пасти ва тиззадан юқориси авратдандир», деганлар.

Чўриники ўша билан бирга елка тарафи ва қорни ҳамдир.

Баъзи уламолар: «Икки биқини ҳам аврат», деганлар. Бу ўша қул ва чўрилар бор вақтнинг тақозоси ила бўлгандир. У вақтларда чўриларнинг ҳоли бошқача бўлган.

Хур аёлнинг жамики бадани авратдир. Юз, икки қўл ва оёқ бундан мустасно.

Бу ҳукмнинг далиллари:

Аллоҳ таоло Нур сурасида:

حَابِصُمْ لِحَابِصُمْ اِهْيَا فَاكْشَمَكَ وَرُونَ لَتَمَّ صُرَّ اَلْاَوَاتِ اَوَامَّ سَلَا رُونَ هَلَلَا
اَلِةَنْ وُتِيَزِيَةَ كَرَابُمَّ رَجَش نَم دَقُوِي يِرْدُ بَكْوَك اَهَنَّ اَكْ ؕ عَجَّ اَجْرَلَا ؕ عَجَّ اَجْرِي
يَلَع رُونَ رَانَ هَسَسَمَت مَلْ وَلَو ؕ اِيضِي اَهْتِيَزُ دَاكِي ؕ اِيْبَرَعِ اَلِوِ ؕ اِيْقُرَش
هَلَلَا وَاَسَانَلَلَا لَلَا اَلَا اَلْاَلَا هَلَلَا اَبْرَضِي وَءَاَشِي نَم وَرُونَ لَلَلَا اِيْدَهِي رُونَ
مِيْلَعِ ؕ اِيْشَلَلُ كَب

«Мўминаларга айт: «Кўзларини тийсинлар, фаржларини сақласинлар ва зийнатларини кўрсатмасинлар, зоҳир бўлгани мустасно. Рўмолларини кўксларига тўсиб юрсинлар», деган (31-оят).

«Зоҳир бўлган зийнатлар» деганда намозда юз, икки қадам ва икки кафт англанади. Намоздан ташқарида икки қадам ҳам авратдир.

«Рўмолларини кўксларига тўсиб юрсинлар».

Яъни бошларига ўраган рўмоллари фақат сочларини эмас, балки томоқлари, кўкслари ва кўкракларини ҳам тўсиб турсин.

لِوَسْرَةٍ لَعَلَّ تَلَحَّ دِرْكَبُ يَبِاتُنْبَاءِ مَسْأَلًا: أَعْنَعُ لَلِأَيِّضَرَةَ شَيْءًا نَعْنَعُ
لِوَسْرَةٍ لَعْنَعُ ضَرْعًا فُوقَ قَرْبِ أَيِّتِ أَعْنَعُ مَلْسُو هَيْلَعُ لَلِأَيِّضَرَةَ هَلْ لَلِأَيِّضَرَةَ
تَعْنَعُ لَبِ إِذِةَ أَرْمَلَانِ إِذِةَ مَسْأَلِ: لَقَو مَلْسُو هَيْلَعُ لَلِأَيِّضَرَةَ هَلْ لَلِأَيِّضَرَةَ
هَؤُورِ هَيْفَكُو وَهَجُو لِرَاشِ أُو، «أَذْهَوَادُهُ أَلِ إِذِةَ مَسْأَلِ نَعْنَعُ لَلِأَيِّضَرَةَ هَلْ لَلِأَيِّضَرَةَ
دُوَادُ وَبِأُ

Оиша розияллоҳу анҳодан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳузурларига Асмо бинти Абу Бакр юпқа кийим билан кирди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам ундан юзларини ўгириб олдилар ва:

«Эй Асмо, аёл киши ҳайз кўрадиган бўлганидан кейин ундан мана бу ва мана бундан бошқа жойи кўринмаслиги керак», деб икки кафтлари ва юзларига ишора қилдилар».

Абу Довуд ривоят қилган.

Ибн Жарир Тобарий ўз тафсирида Оиша онамиздан келтирган ривоятда у киши айтадилар:

«Олдимга она бир акам Абдуллоҳ ибн Туфайлнинг қизи зийнатланган ҳолда кирган эди. Расулуллоҳ келиб қолдилар ва юзларини ўгирдилар. Мен:

«Эй Аллоҳнинг Расули, бу она бир акамнинг қизи, ёш қиз», дедим. Ул зот соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Аёл киши балоғатга етганидан кейин ундан юзи ва мана бу жойларидан бошқа жойи кўриниши ҳалол эмас», деб ўз билакларини тутумлаб кўрсатдилар. Ушлаган жойлари билан кафтлари орасида яна бир тутумча жой қолди».

Демак, намозда мазкур аврат жойларни тўсиб ўқиш фарздир. Баъзи аъзолар очилиб қолса нима бўлади ва шунга ўхшаш саволларга кейинги жумлаларда жавоб келади.

Бир аъзонинг тўртдан бирининг очилиши намозни ман қилади.

Агар унутиб очилган бўлса ва очилиши бир рукннинг адо этилишича вақт давом этса ва аъзонинг чорагидан ози очилса, намоз ботил бўлмайди. Агар

намозхон мазкур миқдорни қасддан очса, намози дарҳол бузилади.

Болдирнинг ўзи бир аъзодир.

Унинг тўртдан бири очилиб қолса ва зикр қилинган муддатгача ёпилмаса, намоз ботил бўлади.

Сон, закарнинг ёлғиз ўзи ва икки турмуқ ҳам. Осилиб тушган соч ҳам.

Буларда ҳам олдинги зикр қилинган ҳукм собит бўлади.

«Авратни тўсиш» деганда шариат талабига биноан тўсиш кўзда тутилган. Бунда авратни тўсадиган нарсага қуйидаги шартлар қўйилган:

1. Кийим баданнинг рангини билинтирмайдиган даражада қалин бўлиши лозим.
2. Кийим баданнинг ҳамма тарафини тўсиши лозим. Бирор тарафи очилиб қолса ҳам бўлмайди.

Кийим танқис бўлганда аввал ғализ авратни, кейин бошқаларини тўсиш керак бўлади. Агар фақат битта авратни тўсишга етадиган нарса бўлса, у билан орқани тўсиб, олдини қўли билан тўсади.

Бошқаси бўлмаганда ҳаром кийим ила, мисол учун, эркак киши ипак кийимда намоз ўқиса, таҳримий кароҳат ила намоз бўлади.

Нажасни кетказадиган нарсаси бўлмаган одам у билан намоз ўқийверади. Кейин қайта ўқимайди.

Бунга зарурат юзасидангина рухсат берилади.

Кийимининг тўртдан бири пок бўлган кишининг яланғоч ҳолда намоз ўқиши жоиз эмас.

Чунки бу ҳолда «тўртдан бир» зарурат юзасидан «тўлиқ»нинг ўрнига ўтади.

Ундан ози пок бўлганда ҳам у билан ўқиш афзал.

Яъни кийимнинг тўртдан биридан ози пок бўлганда, яланғоч намоз ўқигандан кўра ўша кийимда ўқиган афзал.

Кийими йўқнинг тик туриб намоз ўқиши жоиз. Ўтириб, имо билан ўқиши мандубдир.

Авратини тўсишга ҳеч нарса топа олмаган одам ҳеч бўлмаса лой билан бўлса ҳам уни тўсади ва ўтириб, имо билан намоз ўқийди.

«Кифоя» китобининг биринчи жузи асосида тайёрланди